

יהי' בעזרו שיצליח לצאת את הגבולות. החליט לעשות מעשה נועז. הוא קנה מיורשיו של אותו יהודי את דרכונו.

וכך, לאחר שכבר היה בידו דרכון בתוקף, אשרות כניסה וכסף להוצאות הנסיעה, נפרד מאמו הישישה^פ ומרבו ה"חפץ חיים". בהפרדו מעם רבו האהוב שאלהו רבי יוסף קדיש: "למי אשתיך בבואי לארץ ישראל". ענה לו "למקנאים לדבר ה'!".

רבי יוסף קדיש נסע יחד עם זוגתו וילדיהם הרכים בשנים - משה לייב, ליבא גיטל ועטקא לעיר הנמל אודיסא. משהגיעו לביקורת הגבולות, נדרש רבי יוסף קדיש להציג דרכון, כמקובל. משהגיש את הדרכון, הביט שוטר הגבולות בו ובדרכון חליפות, והשתכנע כי העומד לפניו הוא אכן: מר קרישבסקי... אך משהבחין במרת רוחמק'ה וילדיה, שאל בתמיהה: "האם זו בתך ונכדיך", הואיל ומראה פניו היה צעיר מדאי מן הגיל של מר קרישבסקי הרשום בדרכון. רבי יוסף קדיש, שלא ירד לעמקה של השאלה, הנהן בראשו סתמית, והשוטר החתים את הדרכון. ובכך נפתח בפניהם השער אל החופש. הם יצאו בחפזה אל עבר האניה העומדת להפליג לארץ ישראל.

*

כבר הורו חז"ל כי ארץ ישראל נקנית ביסורים. ואכן גם רבי יוסף קדיש לא הגיע לארץ ישראל על נקלה. בעת הנסיעה השתתק לפתע מנוע הקיטור של האניה, ולא נותרה ברירה בידי רב החובל, כי אם להורות למלחיו להניע את הספינה באמצעי השטה נושנים. בינתיים שקדו כמה מלחים על תיקונו של המנוע, ובחסדי ה' תיקנוהו. הקיטור שב לזרום אל

נראה שרבי יוסף קדיש הקפיד שלא לחתום מעולם בשם משפחה זה, רק "יוסף קדיש" בלבד, מלבד בהזמנות לשמחה שם חתם "קרישעווסקי", וכנראה כדי שלא יראה ש"קדיש" הוא שם המשפחה.

פ. מרת שרה בת"ר אהרן קדיש נלב"ע כ"ח בתשרי, ליוצ"ח זכור איך שישב שבעה על אמו בעזרת נשים של ביה"מ בבתי ניטיו בעיה"ק.